

Chalara fraxinea

sin. *Hymenoscyphus pseudoalbidus*

Ošu kalšana

Saimniekaugi

Saimniekaugi ir ošu dzimtas *Fraxinus* spp. koki. Ieņēmīgākais uz šo slimību ir parastais osis (*Fraxinus excelsior*). Konstatēta arī tādām ošu sugām kā *F. nigra*, *F. angustifolia*, *F. ornus*. Mazāk ieņēmīgas sugas *F. pennsylvanica*, *F. americana* un *F. mandschurica*.

Geogrāfiskā izplatība

Eiropā: Austrija, Beļģija, Čehija, Dānija, Francija, Vācija, Ungārija, Itālija, Norvēģijā, Zviedrijā, Nīderlandē, Anglijā, Lietuva, Igaunijā, Latvijā u.c.

Āzijā: Japāna.

Simptomi

Jauniem stādiem slimības galvenie simptomi ir nekroze uz lapām, zariem un mizas. Inficētās lapas paliek tumšas līdz melnas, nokalst un bieži vasarā paliek sakaltušas karājamies pie zara. Uz stādu mizas veidojas garenī, tumši brūni, nekrotiski plankumi.

Pieaugušiem kokiem simptomi ir redzami gan uz lapām, zariem un stumbra. Pirmie slimības simptomi ir mazi, nekrotiski laukumi, kas parādās uz koku lapām un mizas. Infekcijai pieaugot, plankumi paplašinās, lapas novīst, koka vainags izretinās un koks pilnībā nokalst. Uz iepriekšējā gada kritušajām lapām vai zariem attīstās balti sēnes

augļķermeņi - apotēciji, kas redzami no jūnija līdz oktobrim.

Bioloģija un morfoloģija

C. fraxinea izraisa ošu lapu, mizas un koksnes kalšanu, kā arī vainaga izretināšanos. Infekcijai pastiprinoties oši var strauji nokalst. Inficēšanās ar *C. fraxinea* notiek caur jaunajām lapām un zariņiem. Slimībai vēlāk nonākot vadaudos, vērojama strauja lapu, zaru un stumburu kalšana.

Izplatīšanās veidi

Lokālais: sēnes sporas izplatās ar vēju. Augsnē sporas tiek izplatītas ar ūdens palīdzību.

Lielos attālumos: ar ošu stādiem, sēklām vai koksnī.

Paraugu ņemšana

Paraugā ņem vairākus slimības bojātus zarus ar simptomiem vai koksnes gabaliņus ar bojātiem un veselīgiem audiem.

Paraugā arī ņem kritušos zarus ar izteiktiem sēnes augļķermeņiem.

Pārbaudes laiks

Paraugus ņem veģetācijas periodā.

C. fraxinea izraisīta ošu vainaga izretināšanās (Foto:Jonas Barandun).

C. fraxinea izraisīti nekrotiski plankumi uz stumbra (Foto: <https://secure.fera.defra.gov.uk>)

C. fraxinea bojātas ošu lapas (Foto: <http://www.telegraph.co.uk>)

Bojājumi uz jaunajiem dzinumiem (Foto:<http://gabrielhemery.com>)

Bojājumi jaunajiem stādiem (Foto:<http://www.opalexplornature>)

C. fraxinea bojāti vadaudi (Foto: <http://www.newsrt.co.uk>)

C. fraxinea apotēciji uz kritušiem zariem (Foto: V. Queloz)